

JAVNA USTANOVA
ZAVOD ZA MEDICINU RADA KANTONA SARAJEVO

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Sarajevo, maj 2025. godine

Na osnovu člana 22 – tačka d) i člana 23. Zakona o zaštiti na radu („Službene novine FBiH“, broj: 79/20), Upravni odbor Javne ustanove Zavoda za medicine rada Kantona Sarajevo donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU **(Intrni akt)**

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Internim aktom/Pravilnikom o zaštiti na radu u skladu sa osnovama za uređivanje, provođenje i unapređenje zaštite na radu utvrđenim zakonom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Zakon), uređuju se međusobna prava, obaveze, odgovornosti iz oblasti zaštite na radu a sve u cilju poboljšanja i obezbjeđenja uslova za sigurnosti i zdravlja radnika na radu.

Zavod uvođenjem pravila zaštite na radu kao sastavnog dijela organizacije rada i izvođenja radnih procesa osigurava smanjenje i otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika.

Član 2.

(Definicije pojmova)

1) Pojmovi koji se koriste u Internom aktu imaju sljedeće značenje:

a) **Poslodavac/Direktor**(u daljem tekstu Zavod) je pravno ili fizičko lice koje zapošljava jednog ili više radnika, uključujući i organe državne uprave;

b) **radnik** je lice koje radi kod poslodavca na osnovu ugovora o radu, ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova ili rješenja o postavljenju osobe koja nije državni službenik, državnog službenika i namještenika, kao i pripadnici oružanih snaga i policijski službenici;

c) **mjesto rada** u smislu ovog zakona je prostor namijenjen za obavljanje poslova (u objektu ili na otvorenom, kao i na privremenim i pokretnim gradilištima, objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima), u kojem radnik boravi i ima pristup u toku rada, kao i svaki prostor, odnosno prostorija u kojem se obavlja posao i koji je pod posrednim ili neposrednim nadzorom poslodavca ili vlasnika sredstava rada;

d) **radna okolina** je prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje mjesto rada, radne uvjete, radne postupke i odnose u procesu rada, a čine je fizikalni, hemijski i biološki faktori na mjestu rada i u njegovom okruženju;

e) **sredstva za rad** u smislu ovog zakona su:

- objekti namijenjeni za rad sa pripadajućim prostorijama, instalacijama i uređajima, prostorijama i površinama za kretanje radnika, te pomoćnim prostorijama i njihovim instalacijama i uređajima, prijevozna sredstva željezničkog, drumskog, riječnog, jezerskog i zračnog prijevoza, te druga sredstva rada koja se koriste prilikom obavljanja poslova,
- radna oprema (svaka mašina ili uređaj, aparat, oruđe ili druga oprema koja se upotrebljava za rad),
- sredstva i oprema lične zaštite pri radu;
- sirovine i materijali koji se koriste u procesu rada;
- drugo sredstvo koje se upotrebljava u radnom procesu ili je na bilo koji način povezano sa radnim procesom;

f) **radnik za zaštitu na radu** je lice kojem Zavod povjeri izvršavanje stručnih poslova sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;

g) **povjerenik za zaštitu na radu** je lice izabrano ili imenovano da predstavlja zaposlene u oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu kod poslodavca;

h) **ovlaštena zdravstvena ustanova** je zdravstvena ustanova koja u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti obavlja djelatnost specifične zdravstvene zaštite radnika/medicine rada;

i) **ovlaštena organizacija za zaštitu na radu** je privredno društvo ili ustanova specijalizovana za vršenje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, procjene rizika i osposobljavanja radnika;

j) **rizik** je vjerovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika usljed opasnosti;

k) **prevencija** u smislu ovog zakona je svaka planirana, odnosno preduzeta mjera u svakoj fazi rada kod poslodavca, čiji je cilj sprječavanje ili smanjenje rizika na radu;

l) **procjena rizika** u smislu ovog zakona je sistematsko evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprječavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;

m) **poslovi sa povećanim rizikom** su poslovi utvrđeni aktom o procjeni rizika na kojim i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera u skladu sa ovim zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze sigurnost i zdravlje radnika;

n) **opasne materije** su eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije čija su svojstva, kada su vezane za neke supstance, opasne po život i zdravlje radnika;

o) **štetnosti** su hemijske, biološke i fizičke štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih lica koja su im izložena;

p) **biološke štetnosti** su biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane ćelijske kulture i endoparazite čovječjeg i životinjskog porijekla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnoj okolini.

2) Pojmovi koji se koriste u Internom aktu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Član 3.

(Sigurnost i zaštita zdravlja na radu)

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu, u smislu ovog Internog akta, je osiguranje takvih uvjeta na radu kojima se u najvećoj mogućoj mjeri sprječava nastanak povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavku za punu fizičku, psihičku i socijalnu sigurnost zaposlenih.

Član 4.

(Lica koja imaju pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu)

- (1) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ima:
 - a) radnik,
 - b) lice koje je kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
 - c) lice koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju,
 - d) učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
 - e) lice koje obavlja volonterski rad.
- (2) Sigurnost i zaštitu zdravlja na radu licima iz stava (1) tač. a), b), d), ovog člana obezbjeđuje Zavod, licima iz tačke c) ovog člana obrazovna ustanova, licima iz tačke e) ovog člana organizator radova.

Član 5.

(Učešće sindikata)

Sindikat učestvuje u uređivanju i unaprjeđivanju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i kolektivnim ugovorom.

II – OPĆI ZAHTJEVI ZA SIGURNE I ZDRAVE UVJETE RADA

Član 6.

(Opća pravila i mjere zaštite na radu)

- (1) Zaštita na radu obuhvata sistem pravila i mjera, a posebno:
 - a) pravila i mjere pri projektovanju i izradi sredstava rada,
 - b) pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
 - c) pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom polu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
 - d) načine i postupke osposobljavanja i obavješćavanja radnika i Zavoda sa svrhom postizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,

- e) načine i postupke saradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih organa nadležnih za zaštitu na radu,
 - f) zabranu stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti preduzetih radi zaštite na radu,
 - g) ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.
- (2) Zaštita na radu kao sistemski organizovano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje Zavod ostvaruje primjenom svih mjera zaštite na radu u skladu s općim načelima prevencije.
 - (3) Projektovanje, izvođenje i stavljanje u funkciju objekata, tehnoloških procesa i radnih mjesta, izrada, proizvodnja, uskladištenje, ispitivanje, zamjena, instaliranje, korištenje i održavanje sredstava za rad, uvoz i rukovanje sredstvima za rad, opasnim materijama i energijom, vrši se u skladu sa zahtjevima utvrđenim odredbama ovog zakona, tehničkih propisa i razvojem naučno-tehničkih dostignuća.
 - (4) Opća pravila i mjere zaštite na radu posebno se odnose na sljedeće zahtjeve: zaštitu od mehaničkih opasnosti, zaštitu od udara električne struje, sprječavanje nastanka požara i eksplozije, osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine, osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranje potrebnih puteva za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih lica, osiguranje čistoće, osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka, osiguranje propisane rasvjete, zaštitu od buke i vibracija, zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih uticaja, zaštitu od fizikalnih, hemijskih i bioloških štetnih uticaja, zaštitu od prekomjernih napora, zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja, te osiguranje prostorija i uređaja za ličnu higijenu.
 - (5) Usljed vremenskih neprilika kao što su visoke ili niske temperature i sl, kao i u drugim stanjima potrebe ministarstvo može poslodavcima izdati preporuke o provođenju posebnih mjera zaštite, kojima će se spriječiti nastupanje štetnih posljedica po zdravlje radnika. Ukoliko vremenske neprilike ili druga stanja potrebe, usljed kojih su izdate preporuke, potraju duže od pet dana, ministarstvo će obaviti konsultacije sa reprezentativnim udruženjima poslodavaca i radnika za teritorij Federacije.

Član 7.

(Uvjeti za upotrebu sredstava za rad)

- (1) Radna oprema može se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uvjeti za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
- (2) Sredstva i oprema lične zaštitne opreme mogu se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
- (3) Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda o ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno ispravu iz člana 67. stav (1) Zakona o zaštiti na radu kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 8.

(Radna oprema)

- (1) Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti na odgovarajući način prilagođena toj svrsi tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.
- (2) Izbor radne opreme i materijala koji se koriste vrši se u skladu sa posebnim uvjetima i specifičnostima rada kako bi se uklonili ili smanjili rizici.

Član 9.

(Uputstva za sigurnu upotrebu i rukovanje sredstvima za rad)

- (1) Proizvođači i uvoznici radne opreme i sredstava i opreme lične zaštite obavezni su da izdaju ispravu kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te daju uputstva za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji.
- (2) Proizvođači i uvoznici opasnih materija dužni su da daju uputstvo za sigurnu upotrebu i rukovanje. Uputstvo sadrži identifikacione podatke, podatke o fizičkim, hemijskim i biološkim karakteristikama, stepen opasnosti od požara i eksplozije, opasnosti po zdravlje, o radioaktivnosti, o ekološkim podacima, o posebnim zaštitnim mjerama, o načinu skladištenja i označavanja, o prijenosu i transportu, kao i o postupku otklanjanja opasnih materija (sigurnosni list). Ovi podaci se daju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji.

Član 10.

(Obaveza pribavljanja potrebne dokumentacije)

Zavod ne može staviti u promet ili upotrebu sredstva za rad ili opasne materije prije nego što pribavi dokumentaciju iz člana 16. Zakona zaštite na radu.

Član 11.

(Zabrana davanja finansijske naknade)

Poslodavci ne mogu dati finansijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za ispunjavanje zahtjeva standarda sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 12.

Opće mjere zaštite na radu i pravila zaštite na radu utvrđene su ovim Pravilnikom i obuhvataju:

- Mjere sigurnosti na radu
- Mjere u vezi sa uslovima rada
- Mjere sa posebnom zaštitom radnika
- Mjere kojima se obezbjeđuje sigurnost na radu

Opće mjere zaštite na radu:

- a) Temperature, osvjetljenje i ventilacija
- b) Ograničenje buke i vibracije
- c) Uslovi radnih i pomoćnih prostorija
- d) Obezbjedenje puteva za prolaz, transport i evakuaciju radnika i pacijenata
- e) Pružanje prve pomoći
- f) Obezbjedenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije
- g) Ispitivanje sredstava rada

Član 13.

Radne i pomoćne prostorije moraju biti dovoljno osvijetljene prirodnom ili vještačkom svjetlošću.

Član 14.

Radne prostorije u zimskom period se trebaju zagrijavati, pri čemu se treba voditi računa o mikroklimatskim uvjetima. Takođe se mora obezbijediti prirodna ili vještačka ventilacija.

Član 15.

Visina radnih prostorija treba biti minimalno 2,80 m, a magacina i pomoćnih prostorija minimalno 2,60 m.

Član 16.

Podovi prostorija trebaju biti čvrsti, ravni, pogodni za održavanje i ne smiju propuštati vlagu.

Član 17.

Električne i gromobranske instalacije trebaju se održavati prema važećim propisima a u okviru prostorija u kojima je Zavod smješten. Vršiti periodičnu kontrolu ispravnosti i o tome voditi urednu evidenciju te redovno tražiti dokumentaciju prema kojoj je isto urađeno i ispravno donijet izvještaj o obavljenom.

Član 18.

Radnici su džni prijaviti svaki kvar na električnim uređajima I instalacijama, te isti staviti van upotrebe dok ne bude osposobljen za normalan I siguran rad od strane stručnog lica.

Član 19.

Intenzitet buke i vibracije u radnim prostorijama mora biti u dozvoljenim granicama. A u izvještajima pri izradi Akta o procjeni rizika prekoračene granice nisu navedene ni na jednom radnom mjestu.

Član 20.

Svi prolazni putevi, prolazi i putevi unutrašnje komunikacije moraju stalno biti slobodni, prohodni i propisno obilježeni za evakuaciju.

Član 21.

Zavod je dužan organizovati edukacije pružanja prve pomoći radnicima u slučaju povrede na radu ili iznenadne bolesti, do njihovog liječenja u zdravstvenoj ustanovi. U radnim prostorijama gdje radi 20 radnik, jedan od njih mora biti osposobljen i ovlašten za pružanje prve pomoći.

Član 22.

U slučaju povrede na radu radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno obavijestiti radnika osposobljenog i zaduženog za pružanje prve pomoći i neposrednog rukovodioca.

Član 23.

Prilikom nabavke sredstava rada kao i sredstava za ličnu zaštitu Zavod je dužan da od proizvođača nabavi uputstvo za siguran rad i održavanje, te ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 24.

Zavod je obavezan da u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu vrši periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i gromobranskih instalacija, sredstava lične zaštite kao i fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama. Ispitivanja koja su navedena u utvrđenim rokovima organizuje radnik zaštite na radu.

Član 25.

Periodičnim pregledima i ispitivanjima u smislu prethodnog člana podliježu elektroinstalacije i uređaji, sredstva i oprema lične zaštite te radne i pomoćne prostorije u kojima se pojavljuju fizičke, hemijske, biološke i mikroklimatske štetnosti.

Član 26.

Ispitivanje sredstava rada, sredstava lične zaštite, električnih i gromobranskih instalacija i radne okoline obavlja ovlaštena organizacija za ovaljanje navedenih poslova.

Ovlaštena organizacija izdaje izvještaje koje sadrže rezultate pregleda i ispitivanja te odgovor da li pregledana sredstva rada, sredstva lične zaštite, električna i gromobranska instalacija i radna okolina zadovoljavaju propise na osnovu Zakona.

Član 27.

Zavod je dužan obavljati i ispitivanje sredstva rada, pored rokova utvrđenih Zakonom, u sljedećim slučajevima:

- Poslije rekonstrukcije, a prije ponovnog korištenja,
- Prije početka korištenja na novom mjestu upotrebe, ako su sredstva rada premještena s jednog mjesta na druga, pa su zbog toga rastavljeni i ponovo sastavljeni,
- Prilikom kvarova na elektroinstalacijama.

Član 28.

Ispitana sredstva rada koja ne zadovoljavaju osnovna pravila na radu isključuju se iz pogona do njihovog popravljavanja, u smislu primjene pravila zaštite na radu. Odluku o tome donosi radnik zaštite na radu u odgovoru sa rukovodiocem organizacione jedinice. U radnim prostorijama koji ne zadovoljavaju kriterije po važećim propisima Zavod mora ukloniti nedostatke te nabaviti Zapisnik o stručnom nalazu kojim se utvrđuje da radni proctor ispunjava sve uslove utvrđene pravilima zaštite na radu.

Član 29.

U slučaju nastupanja nepravilnosti iz prethodnog člana moraju se preduzeti mjere za otklanjanje nedostataka, a radnik se raspoređuje na mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima stečenim radom. O zabrani rada na pojedinim sredstvima rada i uređajima radnik zaštite na radu dužan je odmah obavijestiti direktora Zavoda.

Član 30.

Posebne mjere zaštite na radu obuhvataju:

- Korištenje sredstava lične zaštite,
- Zaštita nepušača,
- Zabrana unošenja i uzimanja alkohola i narkotika,
- Stres na radu ili u vezi s radom.

Član 31.

Kada nije moguće pravilima zaštite na sredstvima rada otkloniti ili ograničiti opasnost po sigurnost i zdravlje radnik, Zavod mora osigurati odgovarajuća sredstva lične zaštite i voditi računa da ih radnici koriste pri obavljanju poslova.

Član 32.

Prema propisu poslova na kojima se moraju upotrebljavati sredstva lične zaštite s naznakom sredstva, nabavku sredstava lične zaštite u dovoljnim količinama osigurava Zavod, a na osnovu Akta o procjeni rizika.

Član 33.

Radnik se mora pridržavati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača te uputa radnika zaštite na radu prilikom upotreba sredstava lične zaštite.

Član 34.

Pisane upute moraju biti na jednom od službenih jezika u Federaciji BiH.

Član 35.

Radnik se ne smije koristiti sredstvima lične zaštite koja mu nisu povjerena za korištenje. Sredstva zaštite na radu, radnik je dužan održavati i koristiti prema pravilima zaštite na radu.

Radnik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na sredstvima zaštite na radu niti ih smije odnositi izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Član 36.

Pravo na korištenje sredstava lične zaštite radnik stiče stupanjem na rad u Zavodu, te to pravo imaju svi radnici i ostala lica u Zavodu koja uživaju zaštitu na radu.

Član 37.

Radnici su dužni da dobijena sredstva lične zaštite i opremu upotrebljavaju kako to predviđaju važeći propisi i uputstva za rad, da ih održavaju u ispravnom stanju i čistoći, da ih namjenski koriste i da ih ne zamjenjuju sa drugim radnicima. Neposredni rukovodilac je dužan da svi radnici budu u dovoljnoj količini snabdjeveni sredstvima lične zaštite i opremom koja im pripada u skladu sa ovim Pravilnikom.

Član 38.

Sredstva lične zaštite koja se trebaju obezbijediti i koristiti, prema radnim mjestima su sljedeća:

JU ZAVOD ZA MEDICINU RADA KANTONA SARAJEVO

SPISAK LIČNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA PO RADNIM MJESTIMA I SPECIJALISTIČKA SLUŽBA SA DIJAGNOSTIKOM

#	RADNO MJESTO	LIČNO ZAŠTITNO SREDSTVO	
1.	Direktor Zavoda	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
2.	Glavna sestra Zavoda	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitni radni mantil, EN 1388
		Sredstva za zaštitu za ruku (po potrebi)	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa (po potrebi)	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
3.	Odgovorna sestra Zavoda	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitni radni mantil, EN 1388
		Sredstva za zaštitu za ruku (po potrebi)	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa (po potrebi)	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
4.	Specijalista medicine rada	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
5.	Specijalista interne medicine-konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012

6.	Diplomirana medicinska sestra – tehničar	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
7.	Specijalista neurolog – konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
8.	Specijalista psihijatar – konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
9.	Specijalista oftamolog – konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
10.	Specijalista otorinolaringolog – konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
11.	Specijalista radiologije	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
12.	Inženjer medicinsko – radiološke gijagnostike	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
		Ostalo	Zaštitna olovna kecelja, Zaštitne olovne naočale Zaštita za štitnu žlijezdu, Dozimetar
13.	Psiholog – konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
14.	Poslovni psiholog – konsultant	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
15.	Medicinska sestra/tehničar	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
16.	Specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019

		organa	
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
17	Odgovorni fizioterapeut	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
18	Fizioterapeutski tehničar	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
19	Rukovodilac Laboratorije Zavoda	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
		Sredstva za zaštitu očiju	Zaštitne naočale, EN 166
20	Specijalista medicinske biohemije - analitičar	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
		Sredstva za zaštitu očiju	Zaštitne naočale, EN 166
21	Inženjer medicinsko – laboratorijske dijagnostike	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
		Sredstva za zaštitu očiju	Zaštitne naočale, EN 166
22	Laboratorijski tehničar	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
		Sredstva za zaštitu očiju	Zaštitne naočale, EN 166
23	Specijalista toksikološke hemije - analitičar	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019 FFP2, FFP3, EN 149:2001+A1:2009
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
		Sredstva za zaštitu vida	Zaštitne naočale, EN 166
		Sredstva za zaštitu sluha	Čepići za uši EN 352-2 (po potrebi)
24	Zdravstveni saradnik – Stručni saradnik za hemijska ispitivanja	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019 FFP2, FFP3, EN 149:2001+A1:2009
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012 Zaštitne gumene čizme, EN ISO 20347:2012

		Sredstva za zaštitu vida	Zaštitne naočale, EN 166
		Sredstva za zaštitu sluha	Čepići za uši EN 352-2 (po potrebi)
25	Zdravstveni saradnik – Stručni saradnik za ispitivanja i mjerenja fizičkih profesionalnih štetnosti	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019 FFP2, FFP3, EN 149:2001+A1:2009
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012 Zaštitne gumene čizme, EN ISO 20347:2012
		Sredstva za zaštitu vida	Zaštitne naočale, EN 166
		Sredstva za zaštitu sluha	Čepići za uši EN 352-2 (po potrebi)
26	Zdravstveni radnik – Stručni saradnik u Centru za kontrolu trovanja	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
27	Ljekar u prvostepenom vijeću	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
28	Medicinska sestra/tehničar – VŠS (odjel ljekarske komisije)	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
29	Medicinska sestra/tehničar (odjel ljekarske komisije)	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
30	Ljekar u ordinaciji medicine rada	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
31	Ljekar opće medicine na specijalizaciji	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
32	Medicinska sestra/tehničar u ordinaciji	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
33	Ekonom/dostavljač	Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa (po potrebi)	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
34	Vozač/dostavljač	Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex
		Sredstva za zaštitu disajnih organa (po potrebi)	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
35	PK Radnik	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex Rukavice/gumene rukavice, EN 388

		Sredstva za zaštitu disajnih organa (po potrebi)	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012
36	Radnica na održavanju higijene	Sredstva za zaštitu tijela	Zaštitna kuta/bluza i hlače, zaštitni radni mantil, EN 13688
		Sredstva za zaštitu za ruku	Zaštitne rukavice jednokratne, latex Rukavice/gumene rukavice, EN 388
		Sredstva za zaštitu disajnih organa (po potrebi)	Jednokratna zaštitna maska, EN 14683:2019
		Sredstva za zaštitu nogu	Zaštitna obuća, Protuklizna EN ISO 20347:2012

Član 39.

Zavod je dužan da zabrani pušenje i stvaranje/unošenje otvorenog plamena u svim prostorijama gdje se nalaze lako zapaljive materije i eksplozivne smjese. Pušenje se zabranjuje u radnim prostorijama, na svim radnim sastancima i skupovima koji se održavaju u zatvorenim prostorima. Zavod je dužan odrediti prostoriju ili mjesto za pušenje.

Član 40.

Obaveza zaštita nepušača odnosi se na radnike, pacijente i ostale korisnike usluga, te na druga lica koja po bilo kojoj osnovi borave u prostorijama Zavoda.

Član 41.

Radnicima unutar svih prostorija Zavoda zabranjeno je konzumiranje alkoholnih pića/narkotika, dolazak na posao pod uticajem alkohola/narkotika i unošenje u radne prostorije alkohola ili narkotika.

Član 42.

Ukoliko neposredni rukovodilac posumnja da je radnik pod uticajem alkohola/narkotika, vrši se testiranje radnika na alkohol/narkotike.

Član 43.

Prilikom testiranja prisutni su radnik koji se testira, rukovodilac radnika i jedan radnik kao svjedok, te svi potpisuju zapisnik nakon izvršenog testiranja.

Član 44.

Ukoliko se dokaže prisustvo alkohola/narkotika kod radnika, neposredni rukovodilac mora odmah prekinuti rad radnika, udaljiti ga s mjesta rada i osigurati prevoz do mjesta stanovanja, odnosno do samog stana – prebivališta. Ako radnik odbije napuštanje radnog mjesta, bit će udaljen, po pozivu poslodavca, uz pomoć policije.

Član 45.

Ako radnik odbije testiranje, smatrat će se da je pod uticajem alkohola/narkotika. Nakon smještaja radnika kući, poslodavac će postupiti u skladu sa odredbama Zakona o radu.

Član 46.

Zavod je u obavezi da provodi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokoan naročito faktorima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radon okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da savlada poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku, te otklonio mogućnosti da se umanju efikasnost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, Zavod je obavezan da posebnu pažnju usmjeri na:

- Organizaciju rada i radnih postupaka (radon vrijeme, stepen samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla i dr.)
- Radne uslove i okolinu (nasilno ponašanje, buka, vrućina ili hladnoća, opasne hemikalije...)
- Komunikaciju (neizvjesnost u poslu, prilike za očuvanje posla ili nadolazeće promjene...)
- Subjektivne faktore (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, nedostatak podrške ...)

MJERE VEZANE ZA USLOVE RADA

Član 47.

Mjere zaštite na radu u vezi sa uslovima rada odnose se naročito na:

- Izradu akta o procjeni rizika na mjestu rada,
- Poslove sa povećanim rizikom,
- Osiguranje pristupa radnom mjestu sa povećanim rizikom,
- Raspoređivanje na poslove sa povećanim rizikom,
- Poslove na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena,
- Utvrđivanje uslova rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika,
- Način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika na poslove sa povećanim rizikom i drugih radnika
- Pravo radnika na premještanje na drugo radno mjesto.

Član 48.

Zavod je dužan da osigura izradu akta o procjeni rizika na mjestu rada koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na mjestu rada u radnoj okolini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 49.

Poslovi sa povećanim rizikom smatraju se poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja, oštećenja zdravlja radnika, poslovi sa specifičnim zahtjevima te poslovi gdje nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika postoji preostali rizik za neke radnike.

Gore nabrojane vrste poslova izradom Akta o procjeni rizika broj: 012-25-APR/25 od 09.04.2025.godine nisu utvrđene.

U navedenom aktu navedeni su poslovi sa srednje visokim rizikom i to:

Inženjer medicinsko-radiološke dijagnostike – Specijalistička služba sa dijagnostikom
 Rukovodilac laboratorije Zavoda – Laboratorijska djelatnost
 Specijalista medicinske biohemije – analitičar – Laboratorijska djelatnost
 Inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike - Laboratorijska djelatnost
 Laboratorijski tehničar - Laboratorijska djelatnost
 Specijalista toksikološke hemije – analitičar - Laboratorijska djelatnost
 Zdravstveni saradnik – Stručni saradnik za hemijska ispitivanja - Laboratorijska djelatnost

Član 50.

Zavod je dužan osigurati periodične ljebarske preglede svih radnika te vanredne ljebarske preglede radnika sa srednje visokim rizikom. Upućivanje radnika na vanredne ljebarske preglede shodno članom 9. Pravilnika o postupku raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom I o postupku prethodnih I periodičnih pregleda radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom ("Službene novine FBiH" br.9/23) i Pravilnik o zdravstvenom nadzoru osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju ("Službeni glasnik BiH" broj 68/15) to na osnovu tabele:

Radno mjesto	Pravilnik br.9/23	Pregledi	Rok za provjeru zdravstvenog stanja
Inženjer medicinsko-radiološke dijagnostike	8	Pravilnik o zdravstvenom nadzoru osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju ("Službeni glasnik BiH" broj 68/15)	/
Rukovodilac laboratorije Zavoda	26; 43	26: Prethodni ljebarski pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Psihološko testiranje 26: Periodični pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa I psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine	24 mjeseci

		rada I sporta • Alergološko testiranje po indikaciji 43: Prethodni pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 43: Periodični pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram, klirens kreatinina po indikaciji • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste kontakta sa biološkim agensom u zavisnosti od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje VANREDNI PREGLED: sadržaj identičan periodičnom uz testiranje na alkohol, droge i opojna sredstva prema indikaciji	
Specijalista medicinske biohemije – analitičar	26; 43	26: Prethodni ljekarski pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra	24 mjeseci

		• Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Psihološko testiranje 26: Periodični pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Alergološko testiranje po indikaciji 43: Prethodni pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 43: Periodični pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram, klirens kreatinina po indikaciji • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste kontakta sa biološkim agensom u zavisnosti od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje	
--	--	---	--

		VANREDNI PREGLED: sadržaj identičan periodičnom uz testiranje na alkohol, droge I opojna sredstva prema indikaciji	
Inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike	26; 43	26: Prethodni ljeakarski pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 26: Periodični pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa I psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Alergološko testiranje po indikaciji 43: Prethodni pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 43: Periodični pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram, klirens kreatinina po indikaciji • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste kontakta sa biološkim agensom u zavisnosti od vrste	24 mjeseci

		štetnosti na radnom mjestu • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje VANREDNI PREGLED: sadržaj identičan periodičnom uz testiranje na alkohol, droge I opojna sredstva prema indikaciji	
Laboratorijski tehničar	26; 43	26: Prethodni ljekarski pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Psihološko testiranje 26: Periodični pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa I psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Alergološko testiranje po indikaciji 43: Prethodni pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra	24 mjeseci

		• Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 43: Periodični pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram, klirens kreatinina po indikaciji • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste kontakta sa biološkim agensom u zavisnosti od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje VANREDNI PREGLED: sadržaj identičan periodičnom uz testiranje na alkohol, droge i opojna sredstva prema indikaciji	
Specijalista toksikološke hemije – analitičar	26; 43	26: Prethodni ljekarski pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 26: Periodični pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Alergološko testiranje po indikaciji	24 mjeseci

		43: Prethodni pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 43: Periodični pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram, klirens kreatinina po indikaciji • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste kontakta sa biološkim agansom u zavisnosti od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje VANREDNI PREGLED: sadržaj identičan periodičnom uz testiranje na alkohol, droge i opojna sredstva prema indikaciji	
Zdravstveni saradnik – Stručni saradnik za hemijska ispitivanja	26; 43	26: Prethodni ljekarski pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje	24 mjeseci

		26: Periodični pregled: • Laboratorijski standard, urea, kreatinin • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada I sporta • Alergološko testiranje po indikaciji 43: Prethodni pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • RTG grudnih organa • Audiometrija • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje 43: Periodični pregled • Laboratorijski standard, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, ukupni bilirubin, proteinogram, klirens kreatinina po indikaciji • Test na HIV, Anti HCV, AntiHBs AG ili drugi specifični biomarkeri od vrste kontakta sa biološkim agensom u zavisnosti od vrste štetnosti na radnom mjestu • EKG • Spirometrija • RTG grudnih organa • Pregled okuliste (visus, fundus) • Pregled neuropsihijatra ili neurologa i psihijatra • Pregled specijaliste medicine rada/medicine rada i sporta • Psihološko testiranje VANREDNI PREGLED: sadržaj identičan periodičnom uz testiranje na alkohol, droge i opojna sredstva prema indikaciji	
--	--	---	--

Član 51.

U slučajevim iz prethodnog člana Zavod može na vanredne ljekarske preglede uputiti i radnike koji nisu raspoređeni na mjesta sa srednje visokim rizikom u skladu sa Pravilnikom o postupku raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom i o postupku prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji obavljaju poslove sa povećanim/srednje visokim rizikom.

Član 52.

Ovlaštena zdravstvena ustanova za medicinu rada, putem ljekarskog uvjerenja ocjenjuje da li radnik ispunjava zdravstvene uslove propisane Pravilnikom o postupku raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom i o postupku prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom.

Radnik koji ne obavi periodični ljekarski pregled na način i rokovima utvrđenim ovim pravilnikom, ne može nastaviti sa radom dok se ne utvrdi njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti.

Član 53.

Radnik koji boluje od bolesti koja se ne može utvrditi bez obavještenja radnika, a mogu predstaviti opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavijestiti ovlaštenu organizaciju za medicine rada.

Član 54.

Ako se ljekarski pregledom utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova, Zavod je dužan da ga premjesti na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, ukoliko takvo mjesto postoji. Ukoliko takvo mjesto ne postoji, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o radu.

III – PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA, RADNIKA ZAŠTITE NA RADU I DRUGIH RADNIKA U OVOJ OBASTI

Član 55.

(Obaveza osiguranja preventivnih mjera)

- (1) Zavod je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.
- (2) Zavod je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.
- (3) U slučaju kada Zavod, u skladu sa članom 33. Zakona zaštite na radu, angažuje ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu, to ga neće osloboditi odgovornosti utvrđene u stavu (1) ovog člana.

Član 56.

(Načela u provođenju mjera zaštite na radu)

Zavod provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća načela prevencije:

- a) procjene rizika,
- b) izbjegavanje rizika,
- c) sprječavanje rizika,
- d) otklanjanje rizika na njegovom izvoru,
- e) prilagođavanje rada i mjesta rada radniku naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
- f) prilagođavanje tehničkom napretku,
- g) zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
- h) zamjene opasnih materija bezopasnim,
- i) utvrđivanje jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora vezanih za radnu okolinu,
- j) davanje prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- k) odgovarajućeg osposobljavanja i obavješćavanja radnika.

Član 57.

(Obaveze poslodavca)

Zavod je dužan da:

- a) organizuje poslove sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- b) vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrđuje poslove sa povećanim rizikom, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom,
- c) omogućiti radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
- d) donese interni akt o zaštiti na radu,
- e) obavještava radnike, sindikat i povjerenika za zaštitu na radu o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad,
- f) osigurava da planiranje i uvođenje novih tehnologija bude predmet savjetovanja sa radnicima i/ili njihovim povjerenikom za zaštitu na radu u vezi sa posljedicama po sigurnost i zdravlje izazvanih izborom opreme, uvjeta rada i radne okoline,
- g) osposobljava radnike za siguran rad,
- h) osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje,
- i) osigurava periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzima mjere za sprječavanje nastanka invaliditeta i profesionalnih oboljenja radnika,
- j) osigurava periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima,

- k) osigurava periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnoj okolini,
- l) osigurava periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom,
- m) provodi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima,
- n) provodi mjere za osiguranje prve pomoći,
- o) unaprjeđuje sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
- p) obavještava nadležnu inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu,
- q) obavještava nadležnu inspekciju o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata.

Član 58.

(Interni akt/pravilnik o zaštiti na radu i akt o procjeni rizika)

- (1) Zavod je dužan svojim internim aktom/pravilnikom o zaštiti na radu utvrditi organizaciju provođenja zaštite na radu, pravila prevencije i zaštite, poslove sa povećanim rizikom, poslove na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, i drugih radnika, sredstva i opremu lične zaštite koja pripadaju radniku, te prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.
- (2) Osnov za izradu akta iz stava (1) ovog člana je akt o procjeni rizika na mjestu rada koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na mjestu rada u radnoj okolini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
- (3) U slučaju promjene rizika u procesu rada, Zavod je dužan da izvrši odgovarajuću izmjenu akta o procjeni rizika iz stava (2) ovog člana.
- (4) Zavod vrši procjenu rizika na osnovu pravila koja donosi federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva.
- (5) Pri izradi internog akta o zaštiti na radu Zavod je dužan da konsultuje povjerenika za zaštitu na radu.

Član 59.

(Obaveza utvrđivanja uvjeta rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika)

- (1) Zavod je dužan da za sve poslove u tehničko tehnološkom procesu rada utvrdi uvjete rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati.
- (2) Radnik ne može zasnovati radni odnos ukoliko prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uvjetima rada i zahtjevima radnog mjesta.
- (3) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika iz stava (2) ovog člana utvrđuju se na osnovu ljekarskog uvjerenja izdatog od strane odjeljenja za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.

Član 60.

(Obaveza ispitivanja radne okoline)

Zavod je obavezan ispitivati radnu okolinu, odnosno procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizičkim, hemijskim i biološkim štetnostima na radu.

Član 61.

(Obaveza poslodavca u vezi sa upotrebom opasnih materija na radu)

- (1) Zavod je obavezan primjenom manje opasnih i štetnih materija stalno unaprjeđivati zaštitu na radu.
- (2) Zavod koji koristi, proizvodi, prerađuje, odnosno skladišti opasne materije mora, u skladu sa procenom rizika, primjenjivati pravila zaštite na radu.
- (3) Opasne materije Zavod smije koristiti samo ako ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih materija.
- (4) Ako nije moguća zamjena opasnih materija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim materijama, Zavod je obavezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.
- (5) Ako koristi opasne materije, Zavod je obavezan pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:
 - a) koristiti zatvorene sisteme, ako je to moguće prema vrsti poslova i stanju tehnike,
 - b) odvoditi sa mjesta nastanka, odnosno izvan radne okoline opasne materije čije oslobađanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne zagađuje čovjekovu okolinu,
 - c) kada ne može odvoditi opasne materije sa mjesta nastanka, ograničiti na najmanju moguću mjeru:
 - Količinu opasnih materija,
 - Broj radnika izloženih djelovanju opasnih materija,
 - Vrijeme izlaganja radnika uticaju opasnih materija.
 - d) osigurati da radnici pri radu sa opasnim materijama koriste propisanu ličnu zaštitnu opremu, ako se pravilima navedenim u tačkama a), b) i c) ovog stava ne može postići zadovoljavajuća sigurnost i zaštita zdravlja radnika.
- (6) Obaveza je poslodavca da koncentracija opasnih materija ne mjestima rada i u radnoj okolini bude što niža i ispod granične vrijednosti izloženosti.

Član 62.

(Zaštita radnika izloženih opasnim materijama na radu)

Federalni ministar će u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva propisati granične vrijednosti izloženosti opasnim materijama, kao i pravila, mjere i postupke zaštite na radu radnika koji su izloženi opasnim materijama na radu.

Član 63.

(Zabrana prouzrokovanja finansijskih obaveza za radnike)

Mjere zaštite koje provodi Zavod i koje se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ne smiju radnicima prouzrokovati finansijske obaveze.

Član 64.

(Obaveza upoznavanja sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu)

Zavod, odnosno radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, mora biti upoznat sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a naročito ako se radi o tehnologijama u kojima postoji opasnost od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i poremećaja u tehnološkom procesu koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.

Član 65.

(Organizovanje poslova zaštite na radu)

- (1) Zavod je dužan organizovati poslove zaštite na radu vodeći računa o tehničko-tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.
- (2) Ako se u nedostatku stručnog osoblja poslovi zaštite i prevencije ne mogu organizovati kod poslodavca, Zavod će angažovati ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu.
- (3) Ako Zavod angažuje ovlaštenu organizaciju iz stava (2) ovog člana, dužan je da osigura uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.
- (4) Federalni ministar propisat će uvjete koje mora ispunjavati stručno osoblje iz stava (2) ovog člana, kao i način i uvjete obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca u zavisnosti od rizika, djelatnosti i broja radnika.

Član 66.

(Radnik zaštite na radu)

- (1) Poslodavac kod kojeg postoje poslovi sa povećanim rizikom određuje jednog ili više radnika koji će obavljati poslove vezane za sprječavanje rizika na radu i zaštitu zdravlja radnika.
- (2) Zavod je dužan radniku za zaštitu na radu osigurati uvjete za rad, potrebnu opremu i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i sredstva za obavljanje i organizovanje preventivnih i zaštitnih mjera.
- (3) Radnik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj zbog poslova koje obavlja u cilju sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja radnika.
- (4) Radnik za zaštitu na radu mora biti odgovarajuće osposobljen i imati položen stručni ispit koji se odnosi na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu (u daljnjem tekstu: stručni ispit) u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu.
- (5) Stručni ispit iz stava (4) ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje Federalni ministar, a za čiji će se rad osiguravati finansijska sredstva u Budžetu Federacije.

- (6) Federalni ministar donijet će pravilnik kojim će propisati uvjete koje moraju ispunjavati radnici za zaštitu na radu, program, sadržaj, način i troškove polaganja stručnog ispita, sastav komisije iz stava (5) ovog člana, kao i uvjete pod kojim određena lica mogu biti oslobođena obaveze polaganja stručnog ispita.

Član 67.

(Obaveze radnika zaštite na radu)

- (1) Obaveze radnika za zaštitu na radu su:

- a) učešće u izradi akta o procjeni rizika,
- b) izrada prijedloga internog akta o zaštiti na radu,
- c) izrada plana i programa mjera zaštite na radu,
- d) unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu,
- e) stručna pomoć poslodavcu u provođenju i unaprjeđenju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- f) izrada uputstava za siguran rad,
- g) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite,
- h) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnoj okolini,
- i) priprema i organizovanje osposobljavanja radnika za siguran rad,
- j) praćenje stanja i izvještavanje poslodavca o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom,
- k) analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u saradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unaprjeđenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- l) praćenje i organizovanje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analiza izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima,
- m) savjetovanje poslodavca u pogledu izbora i nabavke opreme i tehnološkog procesa rada,
- n) saradnja sa poslodavcem prilikom planiranja izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad,
- o) saradnja sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu,
- p) saradnja sa sindikatom, vijećem zaposlenika i povjerenikom za zaštitu na radu, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu.

- (2) Radnik za zaštitu na radu je obavezan da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno da zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca i povjerenika za zaštitu na radu.

Član 68.

(Prva pomoć, protivpožarna zaštita, evakuacija radnika, ozbiljna i neposredna opasnost)

- (1) Zavod je dužan da:
 - a) preduzme potrebne mjere za prvu pomoć, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini preduzeća, odnosno poslovanja,
 - b) uspostavi potrebne veze sa specijalizovanim službama, posebno u pogledu prve pomoći, hitne zdravstvene zaštite, spašavanja i protivpožarne zaštite.
- (2) Za provođenje odredaba iz stava (1) ovog člana Zavod će odrediti radnike koji će provoditi mjere prve pomoći, protivpožarne zaštite i evakuacije radnika
- (3) Broj radnika iz stava (2) ovog člana, njihovo osposobljavanje i oprema kojom raspolažu moraju odgovarati veličini i/ili posebnim opasnostima u pravnom licu, odnosno poslovanju.
- (4) Federalni ministar će u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva propisati način provođenja mjera za prvu pomoć, potrebna sredstva i opremu za pružanje prve pomoći u slučaju povreda i oboljenja radnika na radu, pitanja iz stava (3) ovog člana, kao i druga pitanja od važnosti za provođenje mjera za prvu pomoć.

Član 69.

(Obaveze poslodavca u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti)

- (1) Zavod je dužan da:
 - a) upozna sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su preduzete ili koje će se preduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće,
 - b) preduzme mjere i izda uputstva kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i/ili odmah napuste radno mjesto i pređu na neko sigurno mjesto,
 - c) ne traži od radnika da nastave rad u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost po sigurnost više ljudi i širu okolinu.
- (2) Radnici koji u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti napuste svoje radno mjesto i/ili opasno područje ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.
- (3) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih lica, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, da bi se izbjegle posljedice te opasnosti, pod uvjetom da te mjere ne smiju biti u očitoj neskladu sa opasnošću.
- (4) Zbog preduzimanja mjera iz stava (3) ovog člana radnici ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

Član 70.

(Obavješćavanje radnika)

- (1) Zavod je dužan radnicima i/ili njihovim predstavnicima davati odgovarajuća pisana uputstva koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.
- (2) Uputstva iz stava (1) ovog člana moraju biti istaknuta na mjestu rada.
- (3) Izuzetno, kada prijeti iznenadna opasnost po život i zdravlje, uputstvo iz stava (1) ovog člana Zavod može dati usmeno.
- (4) Uputstva iz stava (1) ovog člana daju se svim radnicima uključujući i radnike drugih Zavoda koji obavljaju poslove kod poslodavca.

Član 71.

(Znakovi upozorenja na opasnost)

- (1) Zavod je dužan na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove upozorenja na opasnost i znakove općih obavješćavanja, u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavješćavanje, Zavod je dužan trajno postaviti pisana uputstva o uvjetima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.

Član 72.

(Obavješćavanje predstavnika radnika i sindikata)

- (1) Zavod je dužan da najmanje dva puta godišnje izvijesti povjerenika za zaštitu na radu, vijeće zaposlenika i sindikat o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je preduzeo i koje će preduzeti radi unaprjeđivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.
- (2) Osim redovnog obavješćavanja iz stava (1) ovog člana, Zavod ima obavezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera zaštite na radu.

Član 73.

(Upotreba opasnih materija)

Zavod smije dati opasne materije u upotrebu radnicima samo pod uvjetom da su opremljene dokumentom na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji, na kojem je proizvođač, odnosno dobavljač, u skladu sa propisima, naveo sve bezbjednosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika pri radu s tim materijama, te da su zadovoljene sve sigurnosne mjere koje se navode u tom dokumentu.

Član 74.

(Pisana obavijest o rezultatima procjene rizika)

Zavod je dužan osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 75.

(Savjetovanje i uključivanje radnika i njihovih predstavnika)

Zavod se savjetuje sa radnicima i/ili njihovim predstavnicima i omogućava im da učestvuju u raspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Posebno im omogućava da učestvuju u:

- a) raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- b) svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
- c) imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za obezbjeđenje zdravih i sigurnih uvjeta rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika,
- d) angažovanju, tamo gdje je potrebno, ovlaštenih organizacija za zaštitu na radu,
- e) planiranju i organizovanju osposobljavanja radnika u oblasti zaštite na radu.

Član 76.

(Povjerenik za zaštitu na radu)

- (1) Kod poslodavca koji zapošljava 30 ili više radnika, radnici biraju ili imenuju povjerenika za zaštitu na radu. Broj povjerenika, izbor i njihov mandat utvrđuju se u skladu sa propisom o vijeću zaposlenika, vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada.
- (2) Pod uvjetima iz stava (1) ovog člana, povjerenika za zaštitu na radu imenuje sindikat, ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici iz stava (1) ovog člana.
- (3) Imenovani povjerenik za zaštitu na radu iz stava (2) ovog člana ima ista prava i obaveze kao i izabrani povjerenik radnika.
- (4) Povjerenik za zaštitu na radu će biti izabran ili imenovan bez obzira na broj radnika ako to zahtijevaju uvjeti rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima i sl.).
- (5) Povjerenik za zaštitu na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.

Član 77.

(Prava i dužnosti povjerenika za zaštitu na radu)

- (1) Povjerenik za zaštitu na radu ima pravo da:
 - a) dobije informacije o uvjetima rada, analizama povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti vezanih za rad, nalazima i preporukama inspekcijskih organa,
 - b) zahtijeva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,

- c) informiše radnike o provođenju mjera zaštite na radu,
 - d) zahtijeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je preduzeo Zavod nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uvjete rada i iznese svoja zapažanja u toku inspekcijskog pregleda,
 - e) prisustvuje inspekcijskim pregledima i/ili dostavi svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda.
- (2) Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom, povjerenik za zaštitu na radu iz reda zaposlenih ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.
 - (3) Povjerenik za zaštitu na radu poslove utvrđene ovim zakonom može obavljati najviše šest sati sedmično.
 - (4) Zavod osigurava povjereniku za zaštitu na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proizilaze iz ovog zakona.
 - (5) Povjerenik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike, zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 78.

(Osposobljavanje radnika)

- (1) Zavod je dužan da izvrši osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premještanja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.
- (2) Zavod je dužan da radnika u toku osposobljavanja za siguran i zdrav rad, upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o preduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa aktom o procjeni rizika.
- (3) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad mora biti prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mjesta.

Član 79.

(Zabrana samostalnog rada)

- (1) Radnici ne mogu biti raspoređeni na radna mjesta na kojima će samostalno obavljati poslove prije nego što steknu znanja iz člana 46. Zakona o zaštiti na radu.
- (2) Zavod kod kojeg rad obavljaju radnici drugog poslodavca mora osigurati da ti radnici budu upoznati sa mjerama zaštite na radu i zdravstvenim rizicima na radu.
- (3) Osposobljavanje radnika iz člana 46. ovog zakona mora se obavljati u toku radnog vremena i ne smije izazvati troškove za radnika.

Član 80.

(Provjera osposobljenosti za siguran i zdrav rad)

- (1) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, Zavod obavlja teorijski i na praktičan način.

- (2) Provjera teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad obavlja se na radnom mjestu.
- (3) Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom vrši se na način, u roku i po postupku utvrđenom aktom o procjeni rizika.

Član 81.

(Teorijsko i praktično osposobljavanje)

- (1) U toku osposobljavanja iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnik se upoznaje naročito sa:
 - a) tehničko-tehnološkim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima svog radnog mjesta,
 - b) opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,
 - c) mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i provode,
 - d) upotrebom odgovarajućih sredstava rada i odgovarajuće opreme i sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
 - e) pravima i dužnostima u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja tih propisa i mjera,
 - f) pružanjem prve pomoći,
 - g) organizacijom sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - h) korištenjem protivpožarnih aparata,
 - i) odredbama Zakona o zaštiti na radu.
- (2) Osposobljavanje radnika iz stava (1) ovog člana Zavod može obaviti ako ima zaposlena lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
- (3) Ako Zavod nije u mogućnosti da izvrši osposobljavanje radnika u smislu stava (1) ovog člana, te poslove povjerit će ovlaštenoj organizaciji iz člana 64. Zakona o zaštiti na radu.

Član 82.

(Pravo na sigurne i zdrave uvjete rada)

- (1) Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uvjete rada.
- (2) Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Član 85.

(Dužnost radnika da sebe i druge ne izlaže opasnostima)

Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje Zavod, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

Član 83.

(Dužnosti radnika)

(1) Radnici su, naročito dužni:

- a) da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu Zakona o zaštiti na radu,
- b) da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje Zavod,
- c) da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju,
- d) ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne mašinu, uređaj, alat, pogon ili objekat i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati,
- e) da odmah obavijeste poslodavca i/ili radnika za zaštitu na radu o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite,
- f) da obavijesti lice odgovorno za to radno mjesto i/ili poslodavca o povredama koje su zadobili,
- g) da sarađuju sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor rada,
- h) da sarađuje sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera koje će obezbijediti da radna okolina i uvjeti rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta,
- i) obavljaju periodične ljeekarske preglede u terminima po zahtjevu poslodavca,
- j) da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori rada.

(2) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu ovog zakona čini težu povredu radne obaveze u skladu sa kolektivnim ugovorom, odnosno općim aktom poslodavca.

(3) Obaveze radnika u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu ne utiču na obaveze i odgovornosti poslodavca iz Zakona o zaštiti na radu.

Član 84.

(Postupanje u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika)

- (1) Radnik ima pravo da odbije da radi ako smatra da mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovodioca i/ili imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora rada i predstavnika radnika.
- (2) Po prijemu obavijesti iz stava (1) ovog člana nadležna inspekcija rada obavezna je da odmah izvrši uviđaj na licu mjesta i naredi da se provedu odgovarajuće mjere zaštite odnosno zabrani rad dok se mjere ne provedu ili obavijesti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.
- (3) Radnik iz stava (1) ovog člana koji se udaljio sa radnog mjesta, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako Zavod dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

IV – ZDRAVSTVENI NADZOR

Član 85.

(Pravo radnika na specifičnu zdravstvenu zaštitu/medicinu rada)

- (1) Radnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom.
- (2) Zavod je dužan da zdravstvenim radnicima, koji pružaju usluge specifične zdravstvene zaštite/medicinu rada, osigura pristup u sve radne prostorije i prostore.

Član 86.

(Poslovi specifične zdravstvene zaštite/medicinu rada)

Ovlaštena zdravstvena ustanova, pored poslova utvrđenih propisima o zdravstvenoj zaštiti, može obavljati i sljedeće poslove:

- a) daje savjete poslodavcu o unaprjeđivanju zaštite zdravlja, sigurnosti, higijene rada, ergonomiji i zaštitnim sredstvima,
- b) upoznaje radnike sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja radnika za pružanje prve pomoći,
- c) učestvuje u izradi akta o procjeni rizika na mjestu rada kod poslodavca,
- d) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju radnici za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad,
- e) vrši prethodne i periodične ljebarske preglede radnika na radnim mjestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o ljebarskim pregledima u skladu sa propisima o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu,
- f) učestvuje u organizovanju prve pomoći, spašavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja radnika ili havarija,
- g) daje savjete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti radnika,
- h) savjetuje poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, sa zdravstvenog aspekta,
- i) sarađuje sa radnikom za zaštitu na radu.

Član 87.

(Obaveza obavješćavanja ovlaštene zdravstvene ustanove)

Zavod, radnik za zaštitu na radu, povjerenik za zaštitu na radu, sindikat i drugi radnici dužni su obavijestiti ovlaštenu ustanovu iz člana 55. Zakona o zaštiti na radu, o svim faktorima na radnom mjestu i u radnoj okolini za koje znaju ili pretpostavljaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika.

Član 88.

(Poslovi sa povećanim rizikom)

- (1) Zavod je dužan da radniku koji obavlja poslove sa povećanim rizikom, prije početka rada osigura prethodni ljekarski pregled, kao i periodični ljekarski pregled u toku rada.
- (2) Poslovi sa povećanim rizikom utvrđuju se izradom akta o procjeni rizika te izmjenom i usklađivanjem internog akta o zaštiti na radu sa istim.
- (3) Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se:
 - a) poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika,
 - b) poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada uvjetuju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima,
 - c) poslovi na kojima, nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.

Član 89.

(Evidencije o ljekarskim pregledima radnika)

- (1) Prilikom upućivanja radnika na ljekarski pregled iz člana 57. stav (1) Zakona o zaštiti na radu, Zavod je obavezan ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi dostaviti podatke o poslovima sa povećanim rizikom i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.
- (2) O rezultatima odgovarajućeg ljekarskog pregleda radnika, ovlaštena zdravstvena ustanova vodi evidenciju i u roku od 15 dana od izvršenog pregleda o tome dostavlja izvještaj poslodavcu.

Član 90.

(Pravo radnika na premještaj na drugo radno mjesto)

Ako se u postupku periodičnog ljekarskog pregleda utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uvjete za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, Zavod je dužan da ga premjesti na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, ukoliko takvo radno mjesto postoji kod poslodavca. Ukoliko takvo mjesto ne postoji, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o radu.

Član 91.

(Način obavljanja ljekarskih pregleda)

- (1) Prethodni i periodični ljekarski pregledi radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom vrše se na način, po postupku i u rokovima koje utvrđuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva.
- (2) Radnik iz stava (1) ovog člana koji ne obavi periodični ljekarski pregled ne može nastaviti sa radom dok se ne utvrdi njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti.

V – EVIDENCIJE, IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE O NESREĆAMA I POVREDAMA NA RADU I PROFESIONALNIM OBOLJENJIMA

Član 92.

(Obaveza vođenja evidencija kod poslodavca)

- (1) Zavod je dužan da vodi propisanu evidenciju o:
 - a) radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom,
 - b) radnim mjestima sa povećanim rizikom,
 - c) opasnim materijama koje se koriste pri radu,
 - d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,
 - f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
 - g) ljekarskim pregledima radnika.
- (2) Zavod je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o slučajevima iz stava (1) tačka f) ovog člana.

Član 93.

(Dostavljanje izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju)

- (1) Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, Zavod je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada kod poslodavca, kao i nadležnoj inspekciji rada, u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana podnosi se na obrascu čiji sadržaj i način podnošenja propisuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva.

Član 94.

(Obaveza obavještanja inspekcije rada)

- (1) O svakom smrtnom slučaju, težoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu Zavod je obavezan odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada.
- (2) Za svaku povredu na radu Zavod je dužan na uviđaj pozvati radnika za zaštitu na radu, neposrednog rukovodioca povrijeđenog radnika i povjerenika za zaštitu na radu.

VI – POSEBNA SIGURNOST I ZAŠTITA ZDRAVLJA NA RADU

Član 95.

(Zaštita grupa posebno osjetljivih na rizike)

- (1) Zavod je dužan organizovati radno mjesto tako da vodi računa o prisustvu grupa osjetljivih na određene rizike.
- (2) Grupe posebno osjetljive na rizike, kao što su trudnice, porodilje ili dojilje, maloljetnici, lica sa invaliditetom, kao i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, moraju se zaštititi od opasnosti koje posebno njih pogađaju, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, drugim propisima, kolektivnim ugovorom i općim aktom poslodavca.

Član 96.

(Zabrana rada grupa posebno osjetljivih na rizike na određenim poslovima)

- (1) Zabranjen je rad trudnicama, porodiljama i dojiljama na poslovima na kojima postoji rizik od izloženosti opasnim materijama, hemijskim, fizičkim i biološkim agensima, štetnim zračenjima i mikroklimatskim uticajima, odnosno na poslovima sa teškim uvjetima rada, kao i posebno teškim i opasnim poslovima gdje postoji rizik po njihovo fizičko i mentalno zdravlje.
- (2) Zabranjen je rad maloljetnicima na poslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje i razvoj.
- (3) Radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću ne smije obavljati poslove na kojima postoji opasnost smanjenja preostale radne sposobnosti.

Član 97.

(Postupak raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom)

- (1) Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja tj. invaliditeta, Zavod je dužan preduzeti mjere za sprječavanje oboljenja tj. nastanka invaliditeta ili dalje pogoršanje bolesti radnika.
- (2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana radno vrijeme se skraćuje srazmjerno štetnom utjecaju uvjeta rada na zdravlje i na radnu sposobnost radnika, u skladu sa zakonom.
- (3) Za poslove koji su internim aktom o zaštiti na radu i ugovorom o radu utvrđeni kao poslovi sa povećanim rizikom, postupak za raspoređivanje radnika na te poslove, uvjete rada i zdravstveni nadzor propisuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva.

Član 98.

(Postupak skraćivanja radnog vremena)

- (1) Poslovi iz člana 71. stav (2) Zakona o zaštiti na radu i trajanje radnog vremena utvrđuju se internim aktom poslodavca o zaštiti na radu, na osnovu akta o procjeni rizika iz člana 23. stav (2) Zakona o radu i stručnog nalaza ovlaštene organizacije, koja ispunjava kadrovske, organizacijske, tehničke i druge uvjete.
- (2) O skraćivanju radnog vremena u smislu stava (1) ovog člana odlučuje ministarstvo.

- (3) Postupak skraćivanja radnog vremena kod poslodavca, kao i kadrovske, organizacijske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati ovlaštene organizacije iz stava (1) ovog člana, propisat će federalni ministar.
- (4) Pri ostvarivanju prava na plaću i drugih prava po osnovu rada i u vezi sa radom, skraćeno radno vrijeme u smislu ovog člana izjednačava se sa punim radnim vremenom.

Član 99.

(Posebno osiguranje radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom)

Zavod posebno osigurava od rizika nesreće i povrede na radu radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, utvrđene internim aktom o zaštiti na radu, radi obezbjeđenja naknade štete, u skladu sa zakonom.

VII – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100.

- (1) Do donošenja novih propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu, ako nisu u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugim propisima, primjenjivat će se:
 1. Opći pravilnik o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu ("Službeni list FNRJ", br. 16/47, 18/47 i 36/50),
 2. Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi ("Službeni list SFRJ", broj 35/69),
 3. Pravilnik o općim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama ("Službeni list SFRJ", broj 29/71),
 4. Pravilnik o mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad ("Službeni list SFRJ", broj 18/91),
 5. Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne energije ("Službeni list SR BiH", broj 34/88),
 6. Pravilnik o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore ("Službeni list SR BiH", broj 5/88).

Član 101.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika o zaštiti na radu vršit će se na način i po postupku kao i za njegovo donošenje. Pokretanje postupka za izmjene i dopune mogu pokrenuti: Zavod, radnik zaštite na radu i povjerenik zaštite na radu.

Tumačenje Internog akta daje upravni odbor ili direktor Zavoda.

Član 102.

Ovaj Pravilnik o zaštiti na radu stupa na snagu danom donošenja od strane Upravnog odbora.

Član 103.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu JU Zavoda za medicine rada Kantona Sarajevo broj: 02-1431-4/22.

~~Predsjednik Upravnog odbora~~

Prof.dr Faris Fočo

Broj:02-625-2/25

Sarajevo, 20.05.2025.godine